Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

УДК 657.92:330.322.5(477)

Грешко Роман Ігорович
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів і кредиту
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Greshko Roman
Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Finance and Credit
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University
ORCID: 0000-0003-3054-356X

Харабара Віолетта Миколаївна
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів і кредиту
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Kharabara Violetta
Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Finance and Credit
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University
ORCID: 0000-0002-8555-6440

ЗНАЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ
THE IMPORTANCE OF INVESTMENT ACTIVITY OF THE ENTERPRISE IN MODERN CONDITIONS

Анотація. *Стаття присвячена дослідженню управління інвестиційною діяльністю підприємства. Оскільки в сучасних умовах спостерігається підвищення рівня конкуренції як на внутрішньому, так і*

на міжнародному ринках, саме інвестиції стають важливою умовою економічного зростання підприємства. В статті було визначено сутність поняття «інвестиційна діяльність». Виявлено взаємозв'язок між інвестиційною привабливість та фінансовим станом підприємства. Проаналізовано основні підходи до визначення сутності інвестицій та інвестиційної діяльності підприємства. Показано значимість інвестиційної діяльності підприємства, яка виявляється в сучасних напрямах інвестування, що змінюються та розширюються під впливом інформаційно-комунікаційних технологій та розвитку економічних відносин. За допомогою використання інвестицій підприємства отримують можливість здобути лідерські позиції на ринку. Проте досягнення цієї мети можливе тільки за умови формування чіткої, досконалої та адаптивної системи управління інвестиційним розвитком. Наведено класифікацію інвестицій за їх основними ознаками. Розглянуто основні етапи проведення аналізу інвестиційної діяльності, а також визначено внутрішні та зовнішні джерела інвестиційних ресурсів. озкрито чинники формування рівня інвестиційної привабливості підприємства. Охарактеризовано типологію факторів інвестиційної привабливості підприємства за такими групами: фінансовий стан підприємства, ринкове оточення, корпоративне управління. Показано значимість інвестиційної діяльності підприємства, яка виявляється в сучасних напрямах інвестування, що змінюються та розширюються під впливом інформаційних технологій та розвитку економічних відносин. Зроблено акцент на необхідності ефективної організації управління інвестиційною діяльністю на підприємстві та підвищення інвестиційної активності підприємства. Показано значимість інвестиційної діяльності підприємства, яка виявляється в сучасних напрямах інвестування, що змінюються та розширюються під впливом інформаційно-комунікаційних технологій та розвитку економічних відносин.

Ключові слова: *інвестиції, інвестиційна діяльність, капітальні інвестиції, інвестиційна привабливість.*

Summary. *The article is devoted to the study of management of investment activity of an enterprise. Since in modern conditions there is an increase in the level of competition both in the domestic and international markets, investments are becoming an important condition for the economic growth of an enterprise. The article defines the essence of the concept of "investment activity". The relationship between investment attractiveness and the financial condition of the enterprise is revealed. The main approaches to defining the essence of investment and investment activity of enterprise are analyzed. The significance of the investment activity of enterprise is shown, which is manifested in modern investment directions, which are changing and expanding under the influence of information and communication technologies and the development of economic relations. By using investments, enterprises are able to gain a leading position in the market. However, achieving this goal is possible only if a clear, perfect and adaptive investment development management system is formed. The classification of investments by their main features is provided. The main stages of the analysis of investment activity are considered, as well as internal and external sources of investment resources are determined. The factors of formation of the level of investment attractiveness of enterprise are revealed. The typology of factors of investment attractiveness of enterprise is characterized by the following groups: financial condition of enterprise, market environment, corporate governance. The importance of the enterprise's investment activity is shown, which is manifested in the modern directions of investment, which are changing and expanding under the influence of information technologies and the development of economic relations. The emphasis is placed on the need for effective organization of management of investment activity at the enterprise and increase of investment activity of the*

enterprise. The importance of the enterprise's investment activity is shown, which is manifested in the modern directions of investment, which are changing and expanding under the influence of information and communication technologies and the development of economic relations.

Key words: *investments, investment activity, capital investments, investment attractiveness.*

Постановка проблеми. Сучасні методи інвестиційної діяльності спрямовані на визначення їх ефективності, але не завжди враховують ризики. Існуючий механізм регулювання інвестиційної діяльності ще недосконалий і не забезпечує достатнього захисту інвесторів. Це зумовлює необхідність розробки нових підходів до регулювання інвестиційної діяльності, які б враховували сучасні реалії та забезпечували надійність інвестицій.

У сучасній Україні поняття інвестицій сформувалось в результаті економічних реформ та переходу до ринкової економіки. Вітчизняні та зарубіжні економісти розглядають інвестиції як довгострокові вкладення капіталу, які спрямовані на створення нових цінностей та отримання прибутку.

Інвестиції можуть бути різними, але їхня мета одна – зробити наше майбутнє кращим. Інвестиції в розвиток виробництва створюють нові робочі місця та підвищують рівень життя населення. Інвестиції в інфраструктуру роблять нашу країну комфортнішою та безпечнішою. Інвестиції в освіту та науку забезпечують нам конкурентоспроможність у майбутньому.

Огляд літератури з теми дослідження. Значну увагу обґрунтуванню та вирішенню даного питання приділяють такі автори-науковці як Крамаренко К.М. [5], Шевчук Н.А. [12], Бушовська Л.Б. [1]., Замятіна Н.В. [3], Василенко М.Е. [2] та інші.

В умовах структурної перебудови української економіки потреба у великих іноземних інвестиціях є гострою проблемою. У більшості країн (США, Великобританія, Франція та Німеччина) іноземний капітал став своєрідним каталізатором інвестиційної діяльності, який відіграв роль у розвитку та становленні економіки.

Праці вищезазначених авторів спрямовані в основному на дослідження теоретичних засад та розробку рекомендацій щодо формування системи фінансового забезпечення економічного зростання регіонів, визначення структури джерел фінансового забезпечення інвестиційного розвитку.

Метою статті є розгляд особливостей та значення інвестиційної діяльності підприємства в сучасних умовах.

Матеріали і методи. Теоретико-методологічною основою проведеного дослідження були праці вітчизняних і зарубіжних науковців, провідних вчених та практиків у галузі управління інвестиційною діяльністю підприємства. Під час досліджень використано ряд загальнонаукових і спеціальних методів: метод аналізу та синтезу, абстрактно-логічний метод для обґрунтування і викладу висновків та пропозицій стосовно комплексу заходів для ефективного управління інвестиційною діяльністю підприємства.

Виклад основного матеріалу. Ринкові трансформації в економіці країни змінили роль інвестицій. Якщо раніше вони були лише одним інструментом для забезпечення економічного зростання, то сьогодні вони стали його головним каталізатором. Це пов'язано з тим, що в умовах глобалізації та євроінтеграції українські підприємства повинні конкурувати на світовому ринку з найбільш передовими компаніями. Щоб бути конкурентоспроможними, необхідно постійно інвестувати в розвиток виробництва, нові технології та інновації. Інвестиції дозволяють підприємствам:

- модернізувати виробництво та випускати конкурентоспроможну продукцію; нарощувати експорт та збільшувати обсяги продажів;
- запроваджувати нові технології та підвищувати ефективність.

В умовах воєнного стану роль інвестицій стала ще більш важливою, оскільки саме вони можуть допомогти підприємствам вижити та відновити свою діяльність після завершення конфлікту.

Однак, незважаючи на складні умови, інвестиції залишаються важливим інструментом для забезпечення майбутнього розвитку української економіки. Після завершення війни вони допоможуть підприємствам відновити свою діяльність та почати новий етап зростання.Несприятлива макроекономічна ситуація в Україні, яка спричинила зниження інвестиційної активності, створює потребу у вжитті термінових заходів, а саме вибору найбільш дієвих фінансово-кредитних важелів та інструментів, які повинні бути спрямовані на фінансову стабілізацію суб'єктів господарювання з метою стимулювання зростання економіки країни за кризових умов. Ці та інші негативні тенденції в інвестиційній сфері є наслідком системних вад, які можливо згрупувати за наступними ознаками: фінансово-економічні, політико-правові та інституційно-організаційні (рис. 1.) [11, с. 161].

Найбільшою фінансово-економічною проблемою є низький рівень капіталізації прибутку, відсутність економічних та податкових стимулів для майбутніх інвестицій, розпорошеність інвестиційних бюджетних коштів (здебільшого використовуються на споживання), проблеми в корпоративному секторі, незахищеність прав інвесторів на інвестиції; низька торгова активність на вітчизняному фондовому ринку.

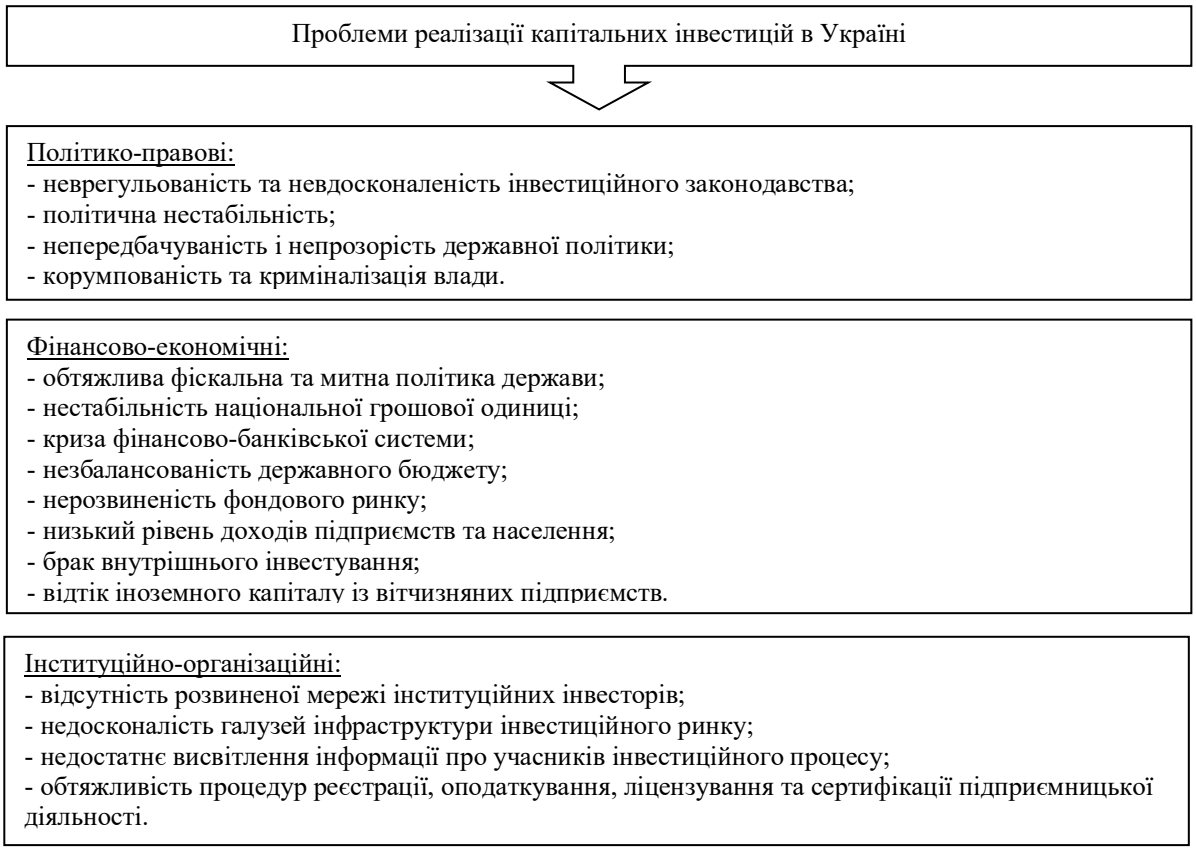

Рис. 1. Основні проблеми реалізації капітальних інвестицій в Україні

Джерело: узагальнено авторами на основі [11, с. 161]

Кожна компанія повинна прагнути підвищити власну інвестиційну привабливість. Інвестиційна привабливість змінюється в залежності від економічних умов функціонування та розвитку економічно значущої галузі економіки. Крім того, привабливість компанії як частини фактора інвестиційної привабливості галузі розкриває ще один загальний атрибут щодо перспективи, прибутковості, ефективності та мінімізації ризику від інвестицій [12, с. 57].

Економічний розвиток підштовхнув інтерес до інвестиційної теми як суб'єктів господарювання, так і науковців у пошуках механізмів і моделей управління, які могли б забезпечити ефективний результат від надходження інвестицій та економічного розвитку.

Термін «інвестиції» походить від латинського слова investi, що означає вкладати кошти, і відноситься до вкладення капіталу з наміром подальшого розвитку.

Згідно Закону України «Про інвестиційну діяльність» від 18 вересня 1991 року: «Інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (дохід) та/або досягається соціальний та екологічний ефект» [7].

Це сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій, захист яких забезпечується реалізацією інвестиційних проектів та операцій з корпоративними правами та іншою інтелектуальною власністю. До суб'єктів інвестиційної діяльності можна віднести наступних:

– інвестори – це суб'єкти інвестиційної діяльності, що прийняли рішення вкласти власні, позичені чи залучені майнові та інтелектуальні цінності в об'єкти інвестування;

– учасники інвестиційної діяльності – це фізичні та юридичні особи, які є громадянами України або інших держав, які забезпечують реалізацію інвестицій як виконавці замовлень, або на підставі доручення клієнта [7].

Усі суб'єкти інвестиційної діяльності, незалежно від форми власності та виду (включаючи підприємницьку діяльність), мають однакові права на здійснення інвестицій, визначення цілей здійснення інвестицій та залучення будь-яких партнерів до реалізації на договірних або конкурентних засадах. Інвестування може охоплювати будь-яке майно, таке як основні фонди, оборотні кошти, цінні папери, цільові грошові вклади, науково-технічна продукція, інтелектуальна власність або інші об'єкти власності, права на майно. Незважаючи на велику кількість наукових досліджень з управління інвестиційною діяльністю, важливо

визнати, що для цієї сфери необхідні глибокі дослідження як у контексті сталого розвитку, так і під час кризи. Потрібний комплексний підхід до вивчення питання, оскільки рівень розвитку інвестиційної політики підприємства залежить як від державних і регіональних особливостей, так і від кон'юнктури ринку.

Очевидно, що існує три рівні контролю над інвестиційною діяльністю організації чи бізнесу:

- макрорівень – це впровадження державою регулятивних заходів, таких як механізми оподаткування та встановлення тарифів, законодавчий вплив, грошові реформи та антимонопольні заходи.
- мезорівень передбачає використання механізмів впливу як на регіональному, так і на промисловому рівнях, зосереджуючись на інвестиційній діяльності, пов'язаній із захистом навколишнього середовища, ініціативами соціального захисту та факторами попиту та пропозиції на галузевому рівні.
- макрорівень інвестиційного контролю передбачає нагляд за підприємствами-інвесторами та їх участю в інвестиційній діяльності.Процес інвестування передбачає вироблення стратегії з метою накопичення капіталу і забезпечення економічного зростання підприємства. Важливо розуміти, що стратегія інвестиційної діяльності підприємства є основоположною частиною його загальноекономічної стратегії і передбачає ефективне використання різних форм інвестування для забезпечення його ефективної діяльності в різноманітних економічних умовах [2, с. 52].

Враховуючи специфіку виникнення різного роду чинників, що впливають на інвестиційну діяльність в існуючих умовах, а також для правильної організації діяльності та управління інвестиційними проектами, буде доцільним розглянути класифікацію інвестицій за індивідуальними ознаками [6, с. 162] (рис. 2).

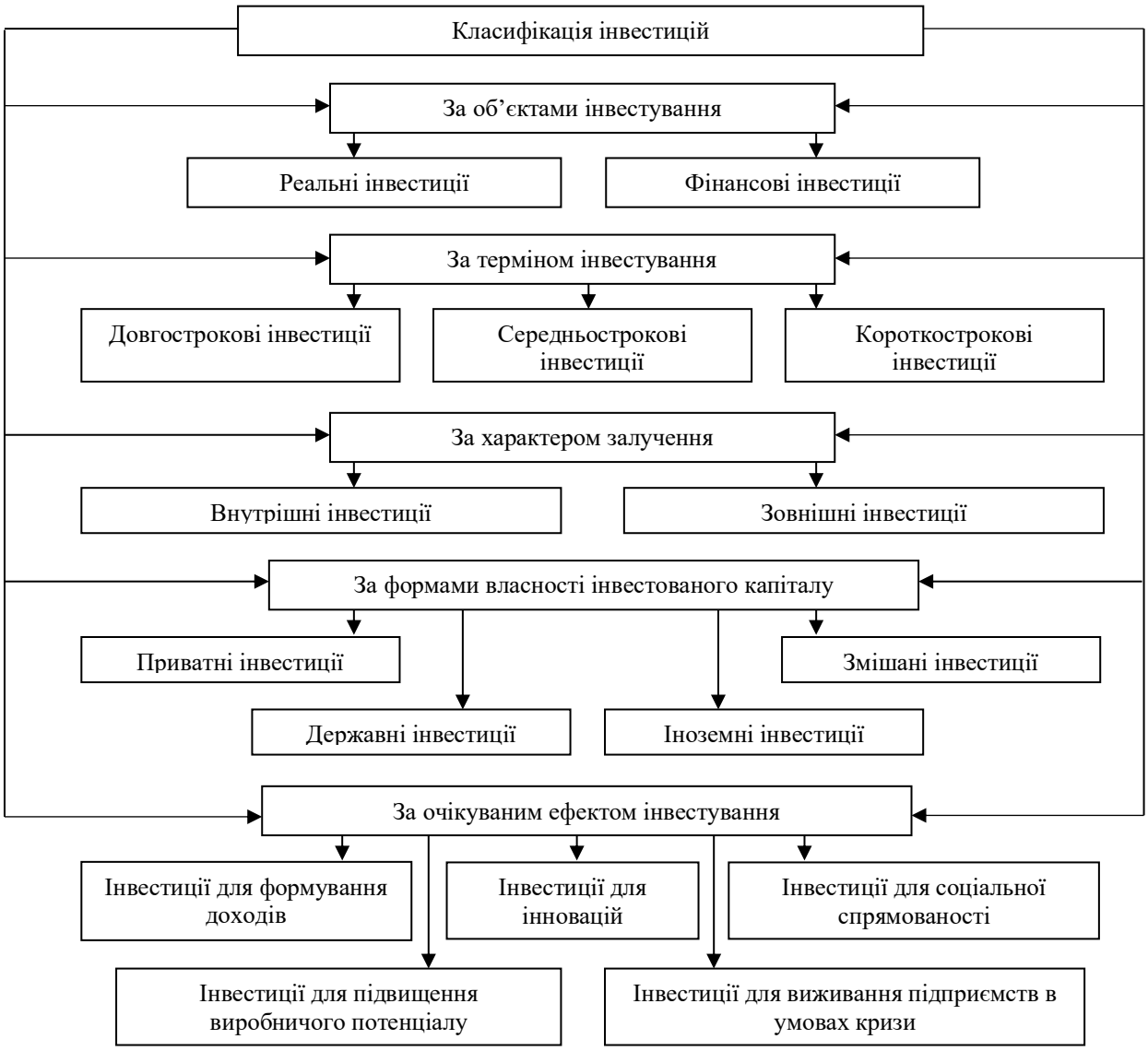

Рис. 2. Схема класифікацій інвестицій підприємств

Джерело: узагальнено авторами на основі [6, с. 162]

До джерел інвестиційна лежать:капітальні вкладення, спрямовані на створення об'єктів інвестування; інвестиції в оновлення основних виробничих фондів, нематеріальних активів та оборотних коштів; розширення бізнесу за рахунок відкриття нових філій та представництв; розширення асортименту товарів та послуг; збільшення обсягів виробництва; організація нових видів діяльності.

Ринкові відносини в інвестиційній діяльності, в першу чергу стосуються питання формування джерел фінансування інвестицій. Виділяють п'ять форм фінансування інвестиційної діяльності:

- ✓ власні фінансові ресурси, які можуть бути сформовані з прибутку та амортизаційних відрахувань;
- ✓ державне фінансування;
- ✓ іноземні інвестиції;
- ✓ позикові кошти, а саме інвестиційні та іпотечні кредити;
- ✓ особливі форми фінансування (лізинг, форфейтинг, випуск цінних паперів) [9].

Прийнято вважати, що найбільш ефективною формою реалізації інвестиційних проєктів в умовах ринкової економіки – це державна підтримка, але вона здійснюється під підвищеним контролем за виконанням планових показників, а також носить цільовий характер.

Найнадійнішою формою фінансування інвестицій є самофінансування, тобто формування за рахунок власних коштів, тобто прибутку, цільового фонду та фонду нагромадження підприємства, які використовуються на придбання та оновлення основних фондів, відсотки. Амортизаційні відрахування покращують відтворення. Загалом самофінансування інвестиційної діяльності забезпечує підприємствам певну конкурентну перевагу, оскільки забезпечує певний захист від банкрутства та зменшує потребу в позикових коштах.

На розвиток інвестиційного ринку та процесів кожної країни значний вплив мають іноземні інвестиції, які сприяють надходженню іноземної валюти та позитивно впливають на валютний ринок, міжнародні економічні відносини та стабільність економіки. Значним джерелом фінансування інвестицій є банківські позики, які залучають позичковий капітал як основне джерело та дозволяють компаніям інвестувати без необхідності витрачати частину власних ресурсів. Останніми роками

українські підприємства та організації фінансують більшу частину своїх інвестицій за рахунок власних коштів, які складають до 70% усіх джерел фінансування. Метою цього є забезпечення того, щоб вітчизняні інвестори могли отримати максимально надійні інвестиції, діяти незалежно від кредитної політики держави та банків щодо залучення позикового капіталу та уникнути будь-яких додаткових витрат.

Слід підкреслити, що використання власних фінансових коштів для інвестиційної діяльності рекомендовано лише у випадках, коли відсоток рентабельності бізнесу менший за процентну ставку за кредитними коштами. Інвестори-нерезиденти завжди акумулювали менший відсоток джерел фінансування. Це може свідчити про те, що українські інвестиційні проекти не є привабливими, закони, які регулюють ці інвестиції, погано розроблені, а економіка ненадійна для забезпечення стабільності та прибутковості від вкладених коштів. На відміну від прибуткових підприємств, які застрягли в «замкнутому» колі через недостатнє фінансування, обмежену доступність кредитів, зношеність основних фондів та незадовільні результати діяльності, підприємства-лідери мають більше можливостей для фінансування своєї діяльності.

Налагоджений механізм реалізації інвестиційної діяльності підприємства дозволяє швидко досягати поставлених цілей, виконувати першочергові завдання щодо поліпшення фінансово-економічної ситуації, забезпечення зростання прибутку, підвищення фінансової стійкості та вирішення проблем платоспроможності в умовах економічної нестабільності. Обрана інвестиційна політика повинна мати чітко сформульовані цілі, які відповідають місії підприємства, спрямовані на досягнення високих результатів, мають вимірювальні критерії, є зрозумілими та послідовними, враховують взаємозв'язки та взаємодію, мають обґрунтованість та гнучкість.

Сучасний менеджмент використовує багато підходів до управління інвестиційною діяльністю, серед яких варто виділити функціональний, процесний, системний, ситуаційний, вартісно-орієнтований та проектний. Використовуючи їх, необхідно звернути увагу гнучкість кожного підходу, можливість його адаптації до змін, особливості формування ресурсного забезпечення реалізації інвестицій, їх узгодженості зі стратегічними цілями підприємства, а також можливості його застосування на прикладі діяльності конкретного підприємства чи організації [8, с. 205].

Успішне управління інвестиційною діяльністю підприємства вимагає поступового виконання завдань:

- визначення ключових інвестиційних політик, які відповідають загальній стратегії розвитку організації, зокрема її фінансів;
- вивчення економічного клімату, оцінка інвестиційного потенціалу товару;
- визначення необхідних інвестиційних ресурсів та вдосконалення їх структури відповідно до вимог інвестиційної політики;
- створення інвестиційного портфеля з урахуванням прийнятих ризиків і очікуваної прибутковості;
- аналіз ефективності інвестування проектів.

Основними факторами, які впливають на зміст інвестиційної політики підприємства, є:

- виробничі фактори, що характеризуються станом технічної бази і рівнем технологічного розвитку господарюючого суб'єкта;
- маркетингові умови, під час розгляду яких, необхідно врахувати особливості ціноутворення, можливості збуту нової продукції, вплив інвестицій на часту підприємства на ринку і поведінку конкурентів, життєвий цикл продукту, необхідність застосування інноваційних прийомів, інтенсивність рекламної кампанії та ефективні обсяги виробництва;

- фінансове становище підприємства, у величині власних засобів фінансування, а також достатня привабливість підприємства та його діяльності для формування зовнішніх джерел залученого інвестиційного капіталу на вигідних умовах;
- коливання валютного ринку, середній рівень прибутковості, темпи інфляції і величина процентних ставок;
- ринок трудових ресурсів, наявність достатньої пропозиції кваліфікованих кадрів на ринку праці [9].

На інвестиційний процес в Україні негативно впливають фактори, які стримують розвиток суб'єктів господарювання. Це особливо проблематично. Збільшення обсягів інвестицій необхідне для подолання кризи, як показує світовий досвід. В умовах структурної перебудови українська економіка стикається з гострою потребою в іноземних інвестиціях. Іноземні інвестиції відіграли вирішальну роль у розвитку та структурній перебудові економіки більшості країн, зокрема таких як США, Німеччина, Франція та Велика Британія. Останніми роками ця тенденція характеризується новими індустріальними країнами Південно-Східної Азії. Відповідно до міжнародного досвіду, інвестиції відіграють важливу роль у стимулюванні виробництва та є наріжним каменем сталого економічного зростання як для окремих підприємств, так і для суспільства.

Висновки і перспективи подальших досліджень. У нинішніх умовах Україна повинна була об'єктивно відновити інвестиції. Майже всі зусилля з оновлення виробничих структур і створення ринкової інфраструктури здійснюються за рахунок капіталовкладень. Зі збільшенням обсягів та ефективності інвестицій прискорюється відтворювальний процес, що призводить до позитивних ринкових трансформацій. З іншого боку, недостатнє інвестування призводить до зниження конкурентоспроможності національної економіки, скорочення основного капіталу, зниження виробництва та підвищення собівартості

продукції через складність пошуку інвестиційних ресурсів, що в кінцевому підсумку призводить до зменшення інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання.

Література

1. Бушовська Л.Б. Управління інвестиційною діяльністю як важливий складник економічної безпеки підприємства. *Економіка і суспільство.* 2017. Вип. 11. С. 170-176. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/11_ukr/28.pdf (дата звернення: 17.03.2024).
2. Василенко М.Е. Проблеми активизации инвестиционной деятельности в современных условиях. Актуальні проблеми економіки. 2004. № 2 С. 50-57. URL: https://nam.kyiv.ua/ape/n_04_02/n_04_02.htm (дата звернення: 17.03.2024).
3. Замятіна Н.В. Теоретико-методичні засади управління інвестиційною діяльністю підприємства. *Фінансовий простір.* 2013. № 3. С. 138-142. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fin_pr_2013_3_20 (дата звернення: 17.03. 2024).
4. Крамаренко К.М. Економічний механізм екологізації інвестиційної діяльності в Україні. *Науковий огляд.* 2015. № 6(16). URL: https://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/514 (дата звернення: 20.03.2024).
5. Крамаренко К.М. Інвестиційна привабливість підприємства та методичні підходи до її визначення. *Причорноморські економічні студії.* 2016. Вип. 10. С. 101-104. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2016_10_22 (дата звернення: 20.03.2024).

6. Податковий кодекс України: Закон України № 2755-VI від 02.12.2010. *Відомості Верховної Ради України.* 2011. № 13-14, № 15-16, № 17. Ст. 112. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17 (дата звернення: 20.03.2024).
7. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вересня 1991 року № 1560-XII. *Відомості Верховної Ради України.* 1991. № 47. Ст. 646. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text (дата звернення: 15.03.2024).
8. Сабліна Н.В. Управління інвестиційною діяльністю підприємств. *Глобальні та національні проблеми економіки.* 2016. Вип. 10. С. 485-490. URL: http://global-national.in.ua/archive/10-2016/218.pdf (дата звернення: 20.03.2024).
9. Следь О. М. Удосконалення системи показників оцінки оновлення основних засобів виробництва. *Економічний аналіз.* 2013. Т. 14, № 3. С. 203-210. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2013_14%283%29__30 (дата звернення: 20.03.2024).
10. Феєр О.В. Управління інвестиційною діяльністю підприємств у ринкових умовах. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка».* 2016. № 851. С. 140-145. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPM_2016_851_20 (дата звернення: 04.03.2024).
11. Ханова О.В., Скібіна С.О. Сталий розвиток країн ЄС: методика та індикатори оцінювання. *Проблеми економіки.* 2017. № 3. С. 20-32. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2017-3_0-pages-20_32.pdf (дата звернення: 04.03.2024).
12. Шевчук В.Я. Основи інвестиційної діяльності: навч. посібн. Київ: «Генеза», 2007. 457 с.

13. Юрчук Н.П., Вовк В.Ю., Топіна Р.П. Інноваційно-інвестиційна діяльність як основа реалізації концепції сталого розвитку економіки України. *Агросвіт.* 2019. № 3. С. 53-61.

References

1. Bushovska L.B. Upravlinnia investytsiinoiu diialnistiu yak vazhlyvyi skladnyk ekonomichnoi bezpeky pidpryiemstva. *Ekonomika i suspilstvo.* 2017. Vyp. 11. S. 170-176. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/11_ukr/28.pdf (date of access: 17.03.2024).
2. Vasylenko M.E. Problemy aktyvyzatsyy ynvestytsyonnoi deiatelnosty v sovremennыkh uslovyiakh. *Aktualni problemy ekonomiky.* 2004. № 2 S. 50-57. URL: https://nam.kyiv.ua/ape/n_04_02/n_04_02.htm (date of access: 17.03.2024).
3. Zamiatina N.V. Teoretyko-metodychni zasady upravlinnia investytsiinoiu diialnistiu pidpryiemstva. *Finansovyi prostir.* 2013. С. 138-142. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fin_pr_2013_3_20 (date of access: 17.03. 2024).
4. Kramarenko K.M. Ekonomichnyi mekhanizm ekolohizatsii investytsiinoi diialnosti v Ukraini. *Naukovyi ohliad.* 2015. № 6(16). URL: https://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/514 (date of access: 20.03.2024).
5. Kramarenko K.M. Investytsiina pryvablyvist pidpryiemstva ta metodychni pidkhody do yii vyznachennia. *Prychornomorski ekonomichni studii.* 2016. Vyp. 10. S. 101-104. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2016_10_22 (date of access: 20.03.2024).
6. Podatkovyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy № 2755-VI vid 02.12.2010. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy.* 2011. № 13-14, № 15-16, № 17. St. 112. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17 (date of access: 20.03.2024).

7. Pro investytsiinu diialnist: Zakon Ukrainy vid 18 veresnia 1991 roku № 1560-XII. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy.* 1991. № 47. St. 646. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text (date of access: 15.03.2024).
8. Sablina N.V. Upravlinnia investytsiinoiu diialnistiu pidpryiemstv. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky.* 2016. Vyp. 10. S. 485-490. URL: http://global-national.in.ua/archive/10-2016/218.pdf (date of access: 20.03.2024).
9. Sled O. M. Udoskonalennia systemy pokaznykiv otsinky onovlennia osnovnykh zasobiv vyrobnytstva. *Ekonomichnyi analiz.* 2013. T. 14, № 3. S. 203-210. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2013_14%283%29__30 (date of access: 20.03.2024).
10. Feier O.V. Upravlinnia investytsiinoiu diialnistiu pidpryiemstv u rynkovykh umovakh. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika».* 2016. № 851. S. 140-145. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPM_2016_851_20 (date of access: 04.03.2024).
11. Khanova O.V., Skibina S.O. Stalyi rozvytok krain YeS: metodyka ta indykatory otsiniuvannia. *Problemy ekonomiky.* 2017. № 3. S. 20-32. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2017-3_0-pages-20_32.pdf (date of access: 04.03.2024).
12. Shevchuk V.Ia. Osnovy investytsiinoi diialnosti: navch. posibn. Kyiv: «Heneza», 2007. 457 s.
13. Iurchuk N.P., Vovk V.Iu., Topina R.P. Innovatsiino-investytsiina diialnist yak osnova realizatsii kontseptsii staloho rozvytku ekonomiky Ukrainy. *Ahrosvit.* 2019. № 3. S. 53-61.